

Z A K O N

O IZMENI I DOPUNI ZAKONA O POREZU NA EMISIJE GASOVA SA EFEKTOM STAKLENE BAŠTE

Član 1.

U Zakonu o porezu na emisije gasova sa efektom staklene bašte („Službeni glasnik RS”, broj 109/25), član 4. menja se i glasi:

„Član 4.

Obvezniku čija je registrovana pretežna delatnost proizvodnja električne energije u smislu člana 2. ovog zakona i koji je u prethodnom poreskom periodu od te delatnosti ostvario najmanje 80% svojih ukupnih prihoda priznaje se pravo na poreski kredit u iznosu od 20% iznosa opravdanih troškova ulaganja u smislu propisa o kontroli državne pomoći koje je tokom poreskog perioda za koji se podnosi poreska prijava uložio u propisane mere i aktivnosti koje dovode do smanjenja emisija ugljendioksida ekvivalenta (CO₂eq).

Poreski kredit iz stava 1. ovog člana predstavlja iznos za koji se umanjuje obračunati porez i predstavlja državnu pomoć koja se može kumulirati sa drugom državnom ili pomoći male vrednosti (de minimis pomoć), a najviše do intenziteta propisanog pravilima koja uređuju kontrolu državne pomoći.

Poreski kredit iz stava 1. ovog člana ne može biti veći od 80% poreske obaveze po osnovu poreza.

Pravo na poreski kredit nema poreski obveznik kojem je naložen povraćaj državne pomoći ili pomoći male vrednosti (de minimis pomoć), kao ni poreski obveznik u teškoćama u smislu propisa o kontroli državne pomoći, osim ako je to izričito dozvoljeno u skladu sa propisima o kontroli državne pomoći.

Vlada, na predlog ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine i ministarstva nadležnog za poslove rudarstva i energetike, bliže propisuje vrste, uslove i kriterijume za sprovođenje mera za smanjenje emisija iz stava 1. ovog člana, kao i način izveštavanja o realizovanim merama.

Obveznik je dužan da vodi evidenciju finansijskih sredstava uložениh u mere za smanjenje emisija iz stava 1. ovog člana na osnovu kojih je korišćen poreski kredit, kao i dokaze u vezi sa takvim ulaganjima.

Obveznik je dužan da čuva evidenciju i dokaze iz stava 6. ovog člana do isteka roka zastarelosti prava na utvrđivanje i naplatu poreske obaveze na koju se evidencija i dokazi odnose.

Obveznik je dužan da uz podnošenje poreske prijave priloži izjavu da li je za ulaganje iz stava 1. ovog člana već dobio državnu pomoć ili pomoć male vrednosti (de minimis pomoć).

Ministar nadležan za poslove finansija bliže uređuje način ostvarivanja prava na poreski kredit iz stava 1. ovog člana, kao i oblik, sadržinu i način vođenja evidencije iz stava 6. ovog člana.”

Član 2.

U članu 5. posle stava 9. dodaje se novi stav 10, koji glasi:

„Izuzetno od st. 3. do 5. ovog člana, poreske prijave za poreske periode koji se završavaju do 31. decembra 2026. godine, kao i u slučaju prestanka obavljanja

delatnosti do 31. marta 2027. godine, podnose se u periodu od 1. aprila 2027. godine do 31. maja 2027. godine.”

Dosadašnji stav 10. postaje stav 11.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana 97. stav 1 tač. 6. i 9. Ustava Republike Srbije, prema kojima Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, poreski sistem, kao i održivi razvoj, sistem zaštite i unapređenja životne sredine.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

• *Problemi koje Zakon treba da reši, odnosno ciljevi koji se Zakonom postižu*

Zakon o porezu na emisije gasova sa efektom staklene bašte („Službeni glasnik RS”, broj 109/25) donet je radi uspostavljanja fiskalnog mehanizma koji omogućava sistemsko smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte, kroz ekonomsku internalizaciju eksternih ekoloških troškova.

Predloženim izmenama i dopunama Zakona vrši se preciziranje odredaba koje se odnose na pravo na poreski kredit iz člana 4. Zakona, radi njihovog potpunog usklađivanja sa pravilima o kontroli državne pomoći, a u skladu sa Mišljenjem Komisije za kontrolu državne pomoći. Ovim izmenama se poreski kredit eksplicitno definiše kao državna pomoć, propisuju se pravila o kumulaciji i maksimalnom dozvoljenom intenzitetu, kao i izuzeci od prava na poreski kredit za obveznike u teškoćama i one kojima je naložen povraćaj državne pomoći ili pomoći male vrednosti.

Takođe, važećim zakonom je uređeno da je obveznik dužan da Ministarstvu finansija - Poreskoj upravi podnese poresku prijavu u kojoj je iskazan porez za poreski period. Poreska prijava se podnosi do 31. maja tekućeg poreskog perioda za prethodni poreski period. Međutim, u slučaju prestanka obavljanja delatnosti u svim postrojenjima, obveznik je dužan da podnese poresku prijavu za tekući poreski period, a u roku od 30 dana od isteka poslednjeg dana u kome je obveznik obavljao navedenu delatnost. U slučaju prestanka obavljanja delatnosti, obveznik koji nije podneo poresku prijavu za prethodni poreski period je u obavezi da je podnese u roku od 30 dana od isteka poslednjeg dana u kome je obveznik obavljao delatnost, a najkasnije do 31. maja tekućeg poreskog perioda. Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o porezu na emisije gasova sa efektom staklene bašte vrši se izmena roka za podnošenje poreske prijave, kako bi se realizovale sve potrebne pretpostavke za podnošenje navedene poreske prijave u elektronskom obliku. U tom smislu se predlaže da se poreske prijave za poreske periode koji se završavaju do 31. decembra 2026. godine, kao i u slučaju prestanka obavljanja delatnosti do 31. marta 2027. godine, podnose u periodu od 1. aprila 2027. godine do 31. maja 2027. godine.

• *Razmatrane mogućnosti da se problemi reše i bez donošenja Zakona*

S obzirom na to da se porezi mogu urediti isključivo zakonom, ne postoji druga mogućnost.

• *Zašto je donošenje Zakona najbolji način za rešavanje problema?*

Donošenje ovog Zakona je najbolji način za rešavanje problema iz razloga što se radi o zakonskoj materiji koju je jedino i moguće regulisati donošenjem zakona.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Uz član 1.

Ovim članom menja se član 4. Zakona o porezu na emisije gasova sa efektom staklene bašte kako bi se odredbe o poreskom kreditu uskladile sa propisima o kontroli državne pomoći. U stavu 1. precizira se da se pravo na poreski kredit priznaje u iznosu od 20% iznosa opravdanih troškova ulaganja u smislu propisa o kontroli državne pomoći. Uvodi se novi stav 2. kojim se utvrđuje da poreski kredit predstavlja državnu pomoć i propisuju se pravila o njenom kumuliranju sa drugom državnom pomoći ili pomoći male vrednosti (de minimis pomoć). Dodaje se novi stav 4. kojim se pravo na poreski kredit uskraćuje obveznicima kojima je naložen povraćaj državne pomoći ili pomoći male vrednosti, kao i obveznicima u teškoćama u smislu propisa o kontroli državne pomoći. Takođe, dodaje se stav 8. kojim se propisuje obaveza obveznika da uz poresku prijavu priloži izjavu da li je za isto ulaganje već dobio državnu pomoć ili pomoć male vrednosti.

Uz član 2.

Ovim članom dopunjuje se član 5. Zakona o porezu na emisije gasova sa efektom staklene bašte tako što se dodaje stav 10. kojim se propisuje izuzetak u pogledu roka za podnošenje poreske prijave. Imajući u vidu da se poreske prijave podnose isključivo u elektronskom obliku, a usled potrebe za dodatnim vremenom kako bi Poreska uprava adekvatno razvila i instalirala neophodni IT sistem za prihvatanje ovih prijavi, propisuje se odlaganje roka. Shodno navedenom, za poreske periode koji se završavaju do 31. decembra 2026. godine, kao i u slučajevima prestanka obavljanja delatnosti do 31. marta 2027. godine, obveznici će poreske prijave podnositi u periodu od 1. aprila do 31. maja 2027. godine. Ova dopuna je isključivo tehničke i organizacione prirode i ne utiče na samu obavezu utvrđivanja i plaćanja poreza. Dosadašnji stav 10. ovog člana (kojim je propisano ovlašćenje ministra nadležnog za poslove finansija za donošenje podzakonskog akta) postaje stav 11.

Uz član 3.

Ovim članom predlaže se da ovaj zakon stupi na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. PREGLED ODREĐABA ZAKONA KOJE SE MENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Član 4.

~~Obvezniku čija je registrovana pretežna delatnost proizvodnja električne energije u smislu člana 2. ovog zakona i koji je u prethodnom poreskom periodu od te delatnosti ostvario najmanje 80% svojih ukupnih prihoda priznaje se pravo na poreski kredit u iznosu od 20% iznosa finansijskih sredstava koja je tokom poreskog perioda za koji se podnosi poreska prijava uložio u propisane mere i aktivnosti koje dovode do smanjenja emisija ugljen-dioksida ekvivalenta (CO₂eq).~~

~~Poreski kredit iz stava 1. ovog člana predstavlja iznos za koji se umanjuje obračunati porez.~~

~~Poreski kredit iz stava 1. ovog člana ne može biti veći od 80% poreske obaveze po osnovu poreza.~~

~~Vlada, na predlog ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine i ministarstva nadležnog za poslove energetike i rudarstva, propisuje vrste mera, kao i~~

~~način izveštavanja o realizovanim merama, za smanjenje emisija iz stava 1. ovog člana.~~

~~Obveznik je dužan da vodi evidenciju finansijskih sredstava uloženi u mere za smanjenje emisija iz stava 1. ovog člana na osnovu kojih je korišćen poreski kredit, kao i dokaze u vezi sa takvim ulaganjima.~~

~~Obveznik je dužan da čuva evidenciju i dokaze iz stava 5. ovog člana do isteka roka zastarelosti prava na utvrđivanje i naplatu poreske obaveze na koju se evidencija i dokazi odnose.~~

~~Ministar nadležan za poslove finansija bliže uređuje način ostvarivanja prava na poreski kredit iz stava 1. ovog člana, kao i oblik, sadržinu i način vođenja evidencije iz stava 5. ovog člana.~~

ČLAN 4.

OBVEZNIKU ČIJA JE REGISTROVANA PRETEŽNA DELATNOST PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE U SMISLU ČLANA 2. OVOG ZAKONA I KOJI JE U PRETHODNOM PORESKOM PERIODU OD TE DELATNOSTI OSTVARIO NAJMANJE 80% SVOJIH UKUPNIH PRIHODA PRIZNAJE SE PRAVO NA PORESKI KREDIT U IZNOSU OD 20% IZNOSA OPRAVDANIH TROŠKOVA ULAGANJA U SMISLU PROPISA O KONTROLI DRŽAVNE POMOĆI KOJE JE TOKOM PORESKOG PERIODA ZA KOJI SE PODNOSI PORESKA PRIJAVA ULOŽIO U PROPISANE MERE I AKTIVNOSTI KOJE DOVODE DO SMANJENJA EMISIJA UGLJENDIOKSIDA EKVIVALENTA (CO₂EQ).

PORESKI KREDIT IZ STAVA 1. OVOG ČLANA PREDSTAVLJA IZNOS ZA KOJI SE UMANJUJE OBRAČUNATI POREZ I PREDSTAVLJA DRŽAVNU POMOĆ KOJA SE MOŽE KUMULIRATI SA DRUGOM DRŽAVNOM ILI POMOĆI MALE VREDNOSTI (DE MINIMIS POMOĆ), A NAJVIŠE DO INTENZITETA PROPISANOG PRAVILIMA KOJA UREĐUJU KONTROLU DRŽAVNE POMOĆI.

PORESKI KREDIT IZ STAVA 1. OVOG ČLANA NE MOŽE BITI VEĆI OD 80% PORESKE OBAVEZE PO OSNOVU POREZA.

PRAVO NA PORESKI KREDIT NEMA PORESKI OBVEZNIK KOJEM JE NALOŽEN POVRAĆAJ DRŽAVNE POMOĆI ILI POMOĆI MALE VREDNOSTI (DE MINIMIS POMOĆ), KAO NI PORESKI OBVEZNIK U TEŠKOĆAMA U SMISLU PROPISA O KONTROLI DRŽAVNE POMOĆI, OSIM AKO JE TO IZRIČITO DOZVOLJENO U SKLADU SA PROPISIMA O KONTROLI DRŽAVNE POMOĆI.

VLADA, NA PREDLOG MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE I MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE RUDARSTVA I ENERGETIKE, BLIŽE PROPISUJE VRSTE, USLOVE I KRITERIJUME ZA SPROVOĐENJE MERA ZA SMANJENJE EMISIJA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA, KAO I NAČIN IZVEŠTAVANJA O REALIZOVANIM MERAMA.

OBVEZNIK JE DUŽAN DA VODI EVIDENCIJU FINANSIJSKIH SREDSTAVA ULOŽENIH U MERE ZA SMANJENJE EMISIJA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA NA OSNOVU KOJIH JE KORIŠĆEN PORESKI KREDIT, KAO I DOKAZE U VEZI SA TAKVIM ULAGANJIMA.

OBVEZNIK JE DUŽAN DA ČUVA EVIDENCIJU I DOKAZE IZ STAVA 6. OVOG ČLANA DO ISTEKA ROKA ZASTARELOSTI PRAVA NA UTVRĐIVANJE I NAPLATU PORESKE OBAVEZE NA KOJU SE EVIDENCIJA I DOKAZI ODNOSU.

OBVEZNIK JE DUŽAN DA UZ PODNOŠENJE PORESKE PRIJAVE PRILOŽI IZJAVU DA LI JE ZA ULAGANJE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA VEĆ DOBIJAO DRŽAVNU POMOĆ ILI POMOĆ MALE VREDNOSTI (DE MINIMIS POMOĆ).

MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE FINANSIJA BLIŽE UREĐUJE NAČIN OSTVARIVANJA PRAVA NA PORESKI KREDIT IZ STAVA 1. OVOG ČLANA, KAO I OBLIK, SADRŽINU I NAČIN VOĐENJA EVIDENCIJE IZ STAVA 6. OVOG ČLANA.

Član 5.

Obveznik je dužan da Ministarstvu finansija - Poreskoj upravi podnese poresku prijavu u kojoj je iskazan porez za poreski period (u daljem tekstu: poreska prijava).

Uz poresku prijavu obveznik je dužan da priloži izveštaje, odnosno procene emisije GHG nadležnog organa iz člana 3. stav 2. ovog zakona.

Poreska prijava se podnosi do 31. maja tekućeg poreskog perioda za prethodni poreski period.

U slučaju prestanka obavljanja delatnosti u svim postrojenjima, obveznik je dužan da podnese poresku prijavu za tekući poreski period, a u roku od 30 dana od isteka poslednjeg dana u kome je obveznik obavljao navedenu delatnost.

U slučaju iz stava 4. ovog člana, obveznik koji nije podneo poresku prijavu za prethodni poreski period je u obavezi da je podnese u roku iz stava 4. ovog člana, a najkasnije do 31. maja tekućeg poreskog perioda.

U slučaju promene operatera postrojenja tokom poreskog perioda, obavezu podnošenja poreske prijave i plaćanja poreza za celokupan poreski period u vezi sa tim postrojenjem ima lice koje je operater tog postrojenja na poslednji dan tog poreskog perioda, s tim da sva lica koja su imala status operatera tog postrojenja tokom kalendarske godine solidarno odgovaraju za ispunjenje poreske obaveze koja nastane u vezi sa tim postrojenjem za celokupan poreski period.

U slučaju podnošenja izmenjenog izveštaja u skladu sa propisima o klimatskim promenama, obveznik je dužan da podnese izmenjenu poresku prijavu u roku od 15 dana od dana kada je obveznik izmenjeni izveštaj dostavio nadležnom organu iz člana 3. stav 2. ovog zakona.

Uz izmenjenu poresku prijavu iz stava 7. ovog člana obveznik je dužan da priloži izmenjeni izveštaj iz stava 7. ovog člana.

Poreska prijava i izmenjena poreska prijava iz stava 7. ovog člana podnose se isključivo u elektronskom obliku.

IZUZETNO OD ST. 3. DO 5. OVOG ČLANA, PORESKE PRIJAVE ZA PORESKE PERIODE KOJI SE ZAVRŠAVAJU DO 31. DECEMBRA 2026. GODINE, KAO I U SLUČAJU PRESTANKA OBAVLJANJA DELATNOSTI DO 31. MARTA 2027. GODINE, PODNOSE SE U PERIODU OD 1. APRILA 2027. GODINE DO 31. MAJA 2027. GODINE.

Ministar nadležan za poslove finansija propisuje oblik, sadržinu i način podnošenja poreske prijave, uključujući i priloge poreskoj prijavi.

SAMOSTALNI ČLAN PREDLOGA ZAKONA

ČLAN 3.

OVAJ ZAKON STUPA NA SNAGU OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa

Ovlašćeni predlagač: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo finansija

2. Naziv propisa

**PREDLOG ZAKONA O IZMENI I DOPUNI ZAKONA O POREZU NA EMISIJE
GASOVA SA EFEKTOM STAKLENE BAŠTE
DRAFT LAW ON AMENDMENTS TO GREENHOUSE GAS EMISSIONS TAX LAW**

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu sadržinu propisa,

- Naslov VIII – Politike saradnje, član 100. Sporazuma;
- Naslov VIII – Politike saradnje, član 111. Sporazuma.

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,

U skladu sa rokovima iz člana 72. Sporazuma.

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

Ispunjava u potpunosti

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

/

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Poglavlje 3.16.2 – Indirektno oporezivanje

Poglavlje 3.27.3 – Klimatske promene i kvalitet vazduha

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

Ugovor o funkcionisanju Evropske unije, Naslov VII - Zajednička pravila o konkurenciji, oporezivanju i usklađivanju zakona, Poglavlje 2. – Poreski propisi, čl. 110. i 111. – potpuno usklađeno.

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

/

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

/

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

/

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

/

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

Rešenje predloženo ovim zakonom je usklađeno sa relevantnim odredbama Ugovora o funkcionisanju Evropske unije.

Ne postoje drugi izvori prava Evropske unije sa kojima postoji obaveza usklađivanja.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Da.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Ne

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

U izradi Predloga zakona o izmeni i dopuni Zakona o porezu na emisije gasova sa efektom staklene bašte nije ostvarena saradnja sa Evropskom unijom.